

ЖЫЙЫЛУУ

Къоркъуусулукну онлгари сюзюлгөндиле

КЪМР-ни Президенти Арсен Канконову башчылыккы бла Терроризмге къажар регион комиссияны эмда КЪМР-ни Экономика эм жаманат къоркъуусулук соуветини жыйылыулары бирге бардырылганды.

Анда КЪМР-де 2010-2011 жыллада терроризмге къажар информация кирешени комплекс планы къалай толтурулганы, право нзманы ны сакълануу органго рорциягъа къажаруу не ма-

дарла этгенлерине, къырал алысуны бла жаберлери савмунавленианы органларында буюкълыкъланы жолларын кесип жаны бла иш не халда болганына къаралганды.

Жыйылыуда кетюрюлген проблемалагъа керте тиийли буюкъла берилгендиле.

КЪМР-ни Президенти ами Правительствоусуну пресс-службасы.

КЪМР-ни Парламентине

Шимал-Кавказ

ассоциация къуралганды

КЪМР-ни Парламентини тюнеюне бардырылган жыйылууну аны башчысы Чеченланы Ануар Бечелланы Илийны кандидатграсы, Федерация Совет да къабыл этилген билдирди, аны алгъышылудан башлаганды.

Бзы бла депутатыла Парламентини ишин къурау, регламент эм депутат этика жаны бла комитети къоргоутуоуу бла эмда «КЪМР-ни Парламентини депутатаны статусуноу юсюнден» Закономга керте Бечелланы Илийны депутат парламентине болжардан алгъа тохтатыуу юсюден бергенин проктин къабыл кыргендиле. Он аны бла бирге Законодательство эм къырал къурулуш жаны бла эмда Законокулуну, право нзманы эм жаманатгасы уусулукну пропослары жаны бла комитетден да чыгъарылганды.

Бечел ул коллегаларына, бирге ишлеген жылда ахшы да хайырлы да болганынын айттып, жорек ира-зылыгын билдиргенди. Артында кеси ишлеген комитетини башчыларына ыспас этгенди. Бирге ишлеуоубу муну бла тохтат къалгъубу тоюпкюдо, дегенди.

Андан сора Бюджет, налог-ла эм финансла жаны бла комитетини председатели Камшоуби Аюуби Къабарты-Малкъар Республиканы къырал учуреджиларынын бир халдан башхасына кенген кезуде право болуплары энкилерины юсюнден» законопроекты бла шагъерей этгенди. Алай депутатла аны бир торпо то-зюлеу этилмегенлери себепли аны арт болжалгъа салгандыла.

Депутатла «Граждан болууну актлары юсюнден» Федеральний законду 12-чи статьясына торлеулеуу киреууну юсюнден» федеральний законду проктини законодательствоуу чыкъканына Къырал Дума-ны къурауна берилуу юсюден бергенин проктин да озюгендиле. Аны бла Урууну, социальний политика эм саулук сакълалуу комитетини председатели Жанатайланы

Конкурс

Ана тилле эм жангы методика

Ана тиллеи усталарыны хар жыл сайын бардырылуучу кибартоосой конкурсларына Къабарты-Малкъардан Мадина Хурова бла Къауакуланы Людмила къатыштырылдыла. Былыл ол Москвада 22-25-чи ноябрде бардырылганды.

Аны жыл сайын РФ-ни Билим беруу эм илму министрствосу билим беруучу айынгалуу федеральний институту бла бирге бардырады. Конкурсну мурагы - ана тилени окулуучу методикасыны жангы элементлери къоргоутуу.

Нальчикде 13-номери орта школуну къабарты тилден на Мадина Хурова бла 1-чи номерли гимназияда малкъар тилден бла литературадан окуткан Къоуакуланы Людмила ре-

гистром, мени школум, мени профессионал ишим» деген темагъа «визит карточканы» бла презентацияны къоргоутурге керекдиле. Журорини члендерине аиа недуу орустидиле 10 минута барганын дерсени видеоорлогини къоргоутургодиле.

Конкурсну бардырынуу чегеринде Къырал Дума-ны Миллетлени ишлери жаны бла комитетини мурдорунда «Битеуле билим беруучу системасында къырал эм ана тилле» деген темагъа «Тегерек ступень» бардырырга белгиленди.

Инна КУЖЕВА, КЪМР-ни билим беруу эм илму министрствосуну пресс-службасы.

Кёрмюч

Эл мюлкну аллына терк бардыргъан кюч

Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоусуну Председатели Александр Меркулов «Бирге регионлада болгонган жангы затланы этерге керекбиз деген сёзлери бла «Юагпро-ромсервис» сатыу-алуу койно кёрмючюнде техника бла шагъары болгонды.

«Прохладнаны» ремонт-механика заводуну мурдорунда къуралган «Юагпро-ромсервис» эл мюлк техника чыгъаруу жаны бла битеу дунди алытлыгипа предприятие-яланы санына киреди. Биоглиюкде ол чекленген жууаплылыгы болгъан «Сибзавод» общество бла ур-лук себюучу комплекслени кетирууну. Къауакуланы «ЕДМ-Агро» организациаи бла бирге дискалы агрегатла чыгъарууну юсюнден келишим бердырады. Къабарты-Малкъар Къырал эл мюлк академияи бла ол производ-ствосы жангы технологияны жарашдыруу эм синдириу жаны бла бирге ишлей-ди. Бусагъатдагы сейканы биринчи «Степной» кумула совхозда санылады. «Ка-МА3»-гъа жангы прицепле чыгъаруу производствосы санылганды.

Ана барысы да кёрмючде кергюзюлгендиле, келген кетирууну. Къауакуланы «ЕДМ-Агро» организациаи бла бирге дискалы агрегатла чыгъарууну юсюнден келишим бердырады. Къабарты-Малкъар Къырал эл мюлк академияи бла ол производ-ствосы жангы технологияны жарашдыруу эм синдириу жаны бла бирге ишлей-ди. Бусагъатдагы сейканы биринчи «Степной» кумула совхозда санылады. «Ка-МА3»-гъа жангы прицепле чыгъаруу производствосы санылганды.

Ана барысы да кёрмючде кергюзюлгендиле, келген кетирууну. Къауакуланы «ЕДМ-Агро» организациаи бла бирге дискалы агрегатла чыгъарууну юсюнден келишим бердырады. Къабарты-Малкъар Къырал эл мюлк академияи бла ол производ-ствосы жангы технологияны жарашдыруу эм синдириу жаны бла бирге ишлей-ди. Бусагъатдагы сейканы биринчи «Степной» кумула совхозда санылады. «Ка-МА3»-гъа жангы прицепле чыгъаруу производствосы санылганды.

ТЮЕШИУ

Ачыкъ селешуу

РФ-ни Президетини Север-Кавказ Федеральний округда толу эркинлик келечи Александр Хлопонин сестундукте бу коюнде СКФО-ну адал илму информационаи органларын башчыларыны бир къууаму бла тобюшгенди. Быллай биринчи тибюшеуе жаланда басма тобюшеуе башчылары чакырылган битеуле дунди алытлыгипа ларыны эмда информация агентстволарыны келечилери жыйылгандыла.

Сюзюлген вопроста кёл торпоу эдиле. «Старополение» БТК-ны башчы Пётр Васильевни регионланы асплары информацияи органларыны экономика онлгари къаруусу болгъанларыны юсюнден айтханына, Александр Хлопонин журналистланы аттарындан грантлагъа заявкала берген эмда тобюшеуе ахшаны да тозу болушген организация кырагъа жашылганды. Торпо-торпо миллетлени аны адет-төрелерини юсюлери берилеуе къурагъан «Наша планета» дегенча телеканалланы Кавказына юсюнден толуракъ халпар билдириуде хайырлануучу да хатасы болушкъ тоюлоду, дегенди.

Полпред арт жылда кеси алына къалгъан жаш тёлу бла ишлеуноу игилеридиуе энич сз бургъанды. Жашлана быны кыргызаны башамчалыкълары бла Битеукавказ жаш тёлу биргиуу къурала турганыны юсюнден да билдиргенди. Аны бла бирге Кавказда жашагъан жаш адамлагъа башха регионлагъа, иш болгъан жердеге да барырга себеплик этилди кереклисини чегтенди. «Север Кавказда жашагъанын не заманда да кыргызаны быны торпо-торпо жерлеринде бет жарыккы ишлеуендиле. Ол алакат саныу болгъанды. Ара Россиеде, Сириенде, Магадада, Кам-

Александр Меркулов, Атырзаланы Исмайл, «Прохладненский» ремонт-механика заводуну башчысы, КЪМР-ни эл мюлк министри Альберт Казохов.

леден бириндеди, дегенди ол. Эл мюлк министри Альберт Казохов айтхангга керте, завод чыгъаргъан продукцияны катэвистикаи, бизнести плангга келгенди. «Бизни республикада эл мюлкегге былай техникагъа сурам барды, предприятие закъланы толтурууга мынама», - деп чегтенди.

Сезюсо, быллай эл мюлк техниканы сатыу-алуу койо ачыгъаны рюнокда конкурцияны айнуучуа, техниканы терк жаныгъаргъа да себеплик этеди.

Къабарты-Малкъарны эл мюлк товара чыгъаруучуларыны 850-ден аспмысына

2006-2009 жыллада бир миллиард сом багъасы эл мюлк техника келгенди. Былыны он айында 85 миллион сомга 60 торпо техника келгенди. 2007 жылдан биоглиюкге дери кредит организация эл мюлк техника сатыу алырга 402 миллион сомдан артык кредит бергендиле. Бюджетден ол иште бёлюнген кредитлени процентин жабаргъа 53 миллион сомдан артык субсидияла берилгендиле.

УЛЬШАНЫ Мурат. Сурат авторунду.

КЪУЛЛУКЪГЪА САЛЫУ

Сергей Васильев- КЪМР-де ич ишлени министри

Россей Федерацияны Президенти Д.А.Медведевини 2010 жылда 19-чу ноябрде чыгъарылган Указы бла Къабарты-Малкъар Республикада ич ишлени министрини Василий Сергей Валентинович салынганды.

С.В.Васильев ары дери Кемерово областыда ГУВД-ны таматасыны биринчи заместители, криминал милицияны начальниги болуп ишлегенди.

Милицияны генерал-лейтенанты Ю.И.Томчак Омск областыда Ич ишле-

ни управлениасыны таматасыны салынганды.

КЪМР-де МБД-ны пресс-службасы.

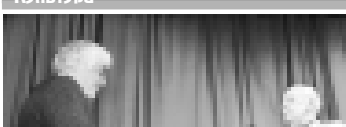
Шөхюль

Сейр эмда билишулю

Кёл болмай Жаш тёлуну эмда жаманат биргиулу ишлери жаны бла министерствосу Нальчик-ни 5-чи номерли школунда Эстон культураны конулерин бардырганды. Школчуланы алпардына «Кодума» миллет культураны араны башчысы Мурат Романи сөлшгенди эмда Эстонияны тарыхыны, адет-төрелерини юсюлериандан да кёл сейриги халпар айтханды.

ден да билдиргенди. Къабартылыны бла малкъарлыны Эстонияда жашагъан келечилерини юсюлериандан да шартла келтиргенди. Анда «Элбрус» эм «Нарт» деген миллет культура арала ишле турардыла, миллет теспену ансамбли уа «Алтын Майдан» деген фестивалда ючюнча жерни алганды. Школчула «Таллинде бир кон» деген фильме да къаргъандыла, Эстон литература гезитте эм журналла бла да шагъарей болгандыла.

Культура

Марк Расторгуев Балпаныны Зарифи алгъышлайды.

Не затны кёргозтдю фестиваль?

Нальчикде барган Шимал Кавказыны миллет театрлары «Южная столица» деген 1-чи фестивалы 17-чи ноябрде бошашы, жорни ич ишлери южюно актёрланы, режиссерлары да сауълалганды.

Театрланы оюнлары Театрла фестивалгъа келтирген оюнларыны юсюлериандан аита, аны ичинде художеству жаны бла къаруусуу болмагъаны къуандырыды. Он санда жаш коллективле Ингушетияны орну музикалы-драмателери эм черке дамда театр да башхалдан арда къалагъандыла.

Идрис Базоркинни «Из тьмы везок» деген романына кёрююню аны турудуру Микаэл Вакорини сатынды. Таза сыйкелик, сый-

генлени араларын айыруу, жыллык, зарлык, эки тукумну арасында жулуш болууда эркин тобеген болуудыла. Режиссер, жашауу хар торпо бетин кёргозюле, аны музыка, теспену, торсионле, белгиле бла ачыкъланды. Псыаны къаты байландан сюжети, актёрланы аруукуллары къарачуучу сагъайтхаллай турардыла. Жюри интуш театры миллет классиканы сахнада фахмул салганы ючюн дипломну бошдан бермегенди.

Азыр 3-чу бетдеди.

Жырлени - 2011

Хурметле окъучул! 2011 жылыны биринчи жарымына жазылуу кампания андан ары барды.

«Заман» гезитте сиз сызгъа болушкъсыз. Жазылууну алты айгъа багъасы тореннегенди, алгынгылай къалганды: 356 сом 10 копек.

Элеорона КАРАШАЕВА. Тыш байламлыкъланы жаны бла департамент.

Азыр 2-чи бетдеди.

Акция

Тёгерекке къууат салгандыла

«Таза орманла, таза арбалар» деген ат бла Зольск районында акция бардырылганды. Аны районку кшошкъ Билим берген арасына экология эм краеведение бёлюму къураганды.

Акциягъа билим берген учуреджиларны окъучулары къатышхандыла. Школлада экология бла байламлы про-

блемалагъа жораланганды. «Тёгерек столла», сурат кукурла, тематикалы игилери, ревидле, суботникле бардырылгандыла.

«Суу экология» эм «Билими дунгасы» творчестволуу биригиуле жорюген окъучула Шадурей кёлюне тёгерекни эм Менти Мысов аты орам-

КЪАСЫМЛАНЫ Аминат.

Коррупциягъа бирча къажаруу суюлейик 2 бет

Замансыз юзюлген жашауу 3 бет

Дарман салыуу хайыры чыгъаруучун 4 бет

Бюсюреу къагыят 4 бет

Не затны көргюздү фестиваль?

Къумукъ театры оюнундан.

Ахчы. Аллы 1-чи беттеди.

Черкез театры актрисасы Зарема Каргаева фестивалда коллективни атын бийик көтөргөндү. В. Быковчу «Смерть поедишине» деген повестинде италиялык къыз Джулияны актриса ойнаудан көргөн аны фахмусуна, сыфатын алай терен ачыклаганына сейир этпей аманлы жоккду. Джулия, италияны-ингилизи-орус тилдеде сөлөүшү, урушну кезиндеде коңулдарында да тишүрү тишүрүлгү къалгъанын, сыймликли, анлык сөзмө сөз ич биргисине жашагъанларын толу кьрпозтгөндү.

Къумукъ эм малкър театрла эрттендешүлүк жорюгөндө. Къонаккыла бизни сарыда айнан, арада тилманчылык ошмилгенликке, алдагы къаруучу кюнгөн тохтатмагъанды, актрела толу зауклык сынатканды ары келгенге.

Эрге барырга мурат эткен къысир тишүрү, къесча, эр кишини умтуна къылай болушгъанын ошондон пьесада кепт кер жазылыгъанды. Г. Рустамонову «Жорек сойсе» деген комедиясы да аладан бирди. Неда къолуңдан келген Солтанат (Т. Осаева) кеси Деветт-Мурзага эрге барып калмай (Б. Матомедов) жаш адамнын негизлерин да курдайды. Актрлсы, сыфатын кесирини хушерлери бла байкысырду, сыйомлюккери бла эке къыладыла. Жюри, акиси да бек иги дүзте санап, эчки диплом бергени, айткы да, тоуз эркек Совету Сюонжу Жиги Ханша Нурадипову атын жюрюгөтди. Аны А. Халидовну «Бесмертнине» деген повесте бекер салган оюну да жигитини оюсундэн этти. Спектакльде сыратла – урушда аскерчи, элде эр-

тини къуанчын, чексиз сыймеклигин, керти шүкълүгүн, жарысуун, теримини, шашаруду да кьргозторге амалла, болууда да тапканды. Аны пластика бла ишленгени оюсундан а кеп айтырга болуксуды. «Чьрбан бурка» фестивалда ахыр оюн эди.

Алгъадан айтылып тургъаныча этмэй, ахыр жон жюри саугъаланы номинантлада бермей, кьллени ишлерин да белгилегенди. «За честь и достоинство» деген дипломгъа режиссер Дуздагову тиийшли кьргенди. Аны Казбьки юй бийчеси, РФ-ни сыйлы артисткасы Тауенканын Галина алгъанды. Зап, ол кезинде бирге эрге туруп, режиссеру фахмууна, адамлыгына баш ургъаным билдиргенди.

Сора, бир къауым жаш актреланы саугъалап, иги тишүрү сыфатла къурагъанлары ючюн Зарема Каргаева бла Фатима Чехмахова да диплом къылуу болгъандыла. Фатима, бир ыйкъызга Москвага барып, иги оюнга къарар онгу болгъанын жюрини члени Марина Корчак билдиргенди.

Бапаныланы Зарифни бла Гиви

В. Тхапсаев аты театры оюнундан.

Валиевни да къурагъан сыфатлары ючюн белгилегенди. КъМР-ни культура министри Руслан Фиров Валиев «КъМР-ни сыйлы артисти» деген аты тиийшли болгъанын да айткъанды. Режиссер Къулийланы Борис Фигердону битеудунга классика къа салнагъан «Эзон» деген пьесасын малкър тилге уста къюрюгини оюну саугъаллаганды. Режиссер ишлери ючюн жюри Владимир Теубажукову бла Казбек Дуздагову да белгилегенди.

Жюрины санасы кирген Дудуланы Аскер бла СГ-А-ны ректору Атайбийланы Алий а бир къуаым адам майдалагъа тиийшли

«Тегерек стол»

«Тегерек столда» Марина Корчак бла Руслан Фиров.

«Южная сцена» фестивалында, адетче, «Тегерек стол» да болгъанды. Анга жюрини членлери, театрланы таматарлары къатышкандыла. Аны Руслан Фиров ачып, сөзю Марина Корчак бергенди. Ол арт жылдада Кавказын миллет театрларында акшы торнечилуе болгъанын белгилегенди. Мында фестивалны репертуры игди, алай бизни халкъныа къылай проблемала жарышханларын кьрпозе сие эди, дегенди Корчак. Драматургияда кризисни чертип, белгилги автора жашаудан кете, къылганына да жамай тохтап, «жянгь драманы» уялмай окур амалы болмагъанын да айткъан ол.

Сора Марина Михайловна аны бек жарыштан проблематга – осал сценюграфиягъа – эс бургъанды. Былайда: «Ахч жоккду», - деп, дайым да ол сытануу тутмай, художникни фахмусу, фантазиясы аман табарга болуугу айткъанды. Корчак олголе абхаз театры, аны режиссеру В. Ковени оюндарын олголе келтиргенди.

Театровед Светлана Шихалова Шимал Кавказын театрларыны жангыруу кезулирид, дегенди. Кыйын заманга кетип, жашауда кетип атып жанык кен ала тургъанларын белгилегенди. Ол, биюп халкь театрны амалларны хайрыланмагъанларын терге санап, драматургия бла семинарла бардырырга кереклисин да айткъанды.

Режиссер Касей Хаичегу, Кав

«Южная сцена» фестивалыны къурагъанлары ючюн

Марина Корчак бла Руслан Фиров, Марина Чхидиби Майыдалы бла саугъалангандыла. Аны дагы-да къумукъ театры художестволу таматасы Айгул Айгумова да бьрегендиле.

ЭСГЕРИУ

Замансыз юзюлген жашау

Аматкы... Аны билген эр киши, тишүрү да анга алай айта эдиле. Не заманда да ышармай кьрмеэ эдиге. Мен а жашы жетичи классда окупгъанымда тангынан эдим. Телевидение аны бла биринчи интервьюю да мен этгеним. Ол заманда ол СССР-ни боксдан Тамбовда бардырылган биринчилигинде хорлап келген эди. Уяла, уяла, уяла къара кьзелер эрге кьтюрмей, кьргилерин теркертмей, кыриаклап ай бьре эчки мени сорударына жууап.

Андан сора жылдан-жылга спортта, жашауда да бийкден-бийк жетишилме болдура келгенди. Профессионал боксчу, дунияны интерконтиненталы чемпиону болгъанды. Кьп халкъла аралы, россейли, европалы чемпионлада хорлап кыйтканды. Аны жетишлери юслеринден аслам жазылыгъанды, радаида айтылгъанды, телевидение бла кьргозюлгенди. Ол боксдан сора да, тау-лъжа, сноуборд спорт бла да кьрешкенди, парашют бла да секиргенди. Ишден боз заманы болса уя, детектив киталпа оқырга, совет фильмлелге къарырга суйнгенди. Артыкъа бек а османдашты игновений асмандеген фильми бек жаратканды.

Бир жыйрмажыл мындан алгъа иш бла Минги тауну тиисрине барам. Ары боксдан Россияны жыймакчы команда сыны тамата тренери Александр Лебзяк, дагында спортта атлары айтылган адамдан кепле келген эдиле. Тьреде болуучу тобушудун сора, бир гьрге сыратта тобушибе. Александр Лебзяк а: «Сиз билемсиз, Ахмат къыламыс, бигер, аны бир ай, ышара, ышара, мен аны бир заманда да ачыуланым кьрмегеним. Ол Аллахны тозу къулууда, керти адамды», - дейме. Ол а,

къулууму тутуп: «Бек тюз айткъансы, алай бир магъанын шартны уя уухтасан» - дейди. Мен сейирсиним, анга соруучу къыдым.

«Бек биринчиден, ол мени кичи къарындышымды Ол манга эткен ахшылыкны атам, аням, туугъан къарындышым да эмтенгенди», - деп, Ахматны къыды кычкылап айткъанды.

Арда бир тобегенинбизде: «Ахмат, алай бир не игилик этгендизе Лебзякга», - деп соргъанымда, ол хар замандача, ышарип: «Бож халар айта туралды», - деп кыйтыгъан эди. Ол кьлгеде игилги эткенди, кеплени тюз жолгъа салгъанды, болсада аны оюсундан бир заманда да сагъынамагъанды.

Ахматны адамлыгы, тирилиги ючюн да Эфбурс райоңда жашагъанды ресубликаны Парламента депутаттына айыргъанды. Ол Къабатыр-Малкър Республиканы Парламента Кълтүбуня, спорт, туризм эмда асламы информатия орнагана жаны бла комитетини члени болгъанды. «Единая Россия» партияны Эфбурс район бьлономине башчылык этгенди. Жашауну арт кюнине

дери Сбербанкны Эфбурс району Тьрынадуз шахарында филиалыны директору эди. Дотту улугу кепле тапкъанды. Францидан кыйтхандан спорт тьрынадуз «Геолог» спорт комплекси ангы эюсуне салынгъа кыйын салгъанды, андан торло-торло секцияла ачканды. Аны хайрындан кеп жашла бла къызла, спортну суйюп, анда жетишилме жетип, району, республиканы атын айтдырылганды. Мында магъанын орншуну бардырларыны башламасын да ол болгъанды.

Ахматны адамлыгына да дагыда бир шартны оюсундан сагъымай болмайла. Тьрынадузга ырхы тогешенде, ол Лондонда эди. Аны эшиткенлер оспатга кыйтып келеди да, табийгат кыйынлык салган хатады кетири ишлеге тиги хатады, жьрешлерише къоркъусу юйлеге кьвгерге, ырхыларын тьырагъа болушды. Депутаттык борун да ол бет жарлыкы толтургъа къорешкенди. Кесини округунда адамдуу бла кылай жалчытылгандарына, жылыусуу къалмазларына жамайгъырганды.

Жашагъан аймакдоринде бир адамгъа амалык излемеген Ахматга къолун кьторген мурадларга не айттайык. Алагъа Аллахны, адамны да налаты хатар. Ол жарык, огурулу, бериле жашны, эчи сабийни атасын айткъан къыдык малгунуу къолу кьтюрлюдо? Анга бир торло кешулук болуук тойлюдо.

Ахматны арзанга адамданы кемлюри аты да тохтамайгъанды. Анга жарымгаган, бишуу этмеген аны тамганыланы къой да, атын эшиткенлери араларын да окуны бир инсан къылган болмаз.

ХОЛАПАЛЫ Марият.
Суратны автор алгъанды.

Байрам

Сыйларын кьргендиле

КъМР-де МВД-ни жамуат къоркъуусулукну милициясы Участка инспекторланы ючюн белгилегенди. Службаны тарыхны, бюгонлюкне ишини оюсундан Ич ишлени министрствонун Ич суйлау, алай эс олушканын ныйсен ишлери кьруму ам акъылбалык болмагъанлары ишлери жаны бла бьлономна чалныгилги милицияны полковниги Алик Шорос тынгылы айткъанды.

Ол билдиргенде кер, республиканы административ территорияларинда 400-ден артык участка инспектор, кечекюм демей, къоркъууу борчлары толтурадыла. Алагъа жамуат нызамны тохташдырудан башлап, амалакчылыкны ачыкларгъа, жолун кьсереге тендене кеп торлю кыйын ишни тындырырга тошеди.

Ала харкюнлюк ишлеринде халкъны, жамуат биригиюени болушукларына таяндыла. Бир къуым жылдан бир жьржьрде жамуат советле къурылгандыла, алагъа урунуу, ишлени оргналарыны ветеранлары, элени старейшларыла башчылык этедиле.

Ич иш министрни бирини орунбасары милицияны генералполковниги Михаил Сухоходский эм КъМР-де ич иш министрни милицияны генераллейтенанты Юрий Томчак Къабатыр-Малкър анычактыкылерин байрамлары бла алгъышлагандыла.

Милицияны бек иги участка инспекторлары РФ-ни МВД-сыны эм КъМР-де МВД-ны буйруларына керем саугъала алгъандыла.

КъМР-де МВД-ны пресс-службасы.

Предпринимательге болушур муратлыдыла

Инушетины президенти Юнус-Бек Евкуров республикада социално-экономика болуму юсундан къагъ депутатла бла тобешенинде кесини оюну айткъанды. Шьндон республикада уллу магъаналары болгъан федеральный целевой програмаларны жашауда бардыра баржорланган мадараланы комплексни синдириуа ишле жашауда бардырылгъанлары аны халда чертгенди. Республиканы парламентарийлери эм политика партиалары ол мадарланы жашауда бардырырга тири къатышырга керекиде кенгендизе къарат турмай, дегенди республиканы башчысы: «Властьны хар бутугы да аны алында оюслор болууны магъаналары не болгъанлары толу билгеге эм алаы тамалар ючюн, бириги ишлерге керекиде», - дегенди ол.

Региону башчысыны айткъанына кер, экономиканы айнытуду гитче эм орталык предпринимательстволаны уллу магъаналары бардыла. Андан ары ол алай бизнесе болушук этилигин айткъанды. Болсада, аны оюмуна кер, «бизнеси айнытуду аха тиийшли ишле бла: тахта этеттеге эсдюроу, малла жайуу бла къорешген предприниматга берилдик.

Жьр-жерли самоуправленини айнытугъа – себеп

Волгоград область территорияны жамуат самоуправленини айнытугъа (ТОС) 1.2 миллиард сию берилге деп оюну эткенди. ИТАР-ТАСС-ны корреспонденте билдиргенлерге кер, ол ырхыс къылап этилген целевой програманы чеклеринде берилдик.

Ол аха беш жылны ичинде областын казанындан молк жюрюгугу бла къорешген субъектне бла бириги ишлеге, жьр-жерли территория самоуправленини оргналары эм оргнацияларны ишлери жаны ормаларын эм амалларын айнытугъа, иш сынаулы жайуугъа эм алай башка ишлени бардырырга берилит турлюкду», - дегендиле пресс-службада.

Анда айткъанына кер, программаны баш мураты ТОС системаны андан ары айнытуду эм игилиндетуду, адамланы кеслери жашауда ишлеге эм социалый эм экономика проблемалы тамалары аты къатышдырудоу, ТОС-ну къырлап властын оргналары бла бириги ишлеуини игилиндетуду.

Къулдугъундан кетген муфтыр – Сауд Аравияда

Дулашты интересюсю оюну къулдугъундан кетген Шимал Осеитяны муфтыр Али-Хажри Евтеев ислам уштуретторде оюну бошарга Сауд Аравиягъа кетгенди. Аны юсундан ИТАР-ТАСС-ны корреспонденте республиканы Муслиманларыны ишлери уллу управленини айткъанды. «Ол Шимал Осеития Муслиманларыны ишлери уллу управленини башчылык этерге деп кыйтыгъан эт окулуну. Эчки он барды жеткилыкъ окулун бошарга», - дегенди ИТАР-ТАСС-ны корреспонденте муфтыр Хаджимурат Гагалов.

Халкъ алында православын дин къулдугъундан кечиликк тилегенден пресс-конференциядан сора Евтеев дулашты шохайыр айткъанды. Болсада анду сора Россияны муфтырлери Совети анга бек тырыш эткенди. Советни президентне КъМР-ни президентни пресс-службасыны управленини билдиргенлерге кер, медресени курадырга деген предложенини республиканы башчысы Борис Эбзеев бергенди. Журту жарышдыргъа да ол уллу болушук этгенди. Дини школну курадырга спонсорла - предприниматели оюнулары эм Эчки адамла ахчы юйлюк ошкандыла.

Интернет-медресе курадырга 12-18 болгъан 20 вькоз сабийлерге. Келе турган жылда уа республиканы шахарларындын бла районларындын бери 50 жаш келликти. Ала тап жарышдыргъа столпсызы, дерсени этетте отулары болгъан обьектидеде жашарыканды. Учкенини битлеуу орталык билим берген школунда окулдукду.

Медресаны курауу баш мурагы аны тьблоно исламнин ният мадараларын эм примариатне тьрылгилге кьрешкен эм жамуатта хайыр келтириуа койретуду», - дегендиле медресени курагъаныла.

Кьоркъуулу сайтла

Чечени башчысы Рамзан Кадиров Интернет вахабизмин жайуучу жолпардын биринди эм аны хайырландырууну бла зараны затден къоркъууу баш магъаныла ишди, дегенди. Аны юсундан ол Грозный болгъан кенгешде айткъанды.

Аны оюмуна кер, бек заранлысы Европаны къырларинда регистрацидан этген кеп санлы сайтлардыла. Алада исламны аллимирлери деген эторюкюне жашланы вахабитлеге къошулурга чакырылдыла.

Итернетде динни оюсундан кеп сайтла бардыла. Адамла алагъа къарайдыла, исламны тьрелеринден кеслерине жаргъан затла тапкан сувандыла. Аланы хар бири да динни кесичи агъалтыргъа кьорешеди, бир-бирде уа адамны терге жолгъа - радикализмни жолуна салырга ючюн, кыда-кызауат этеди», - дегенди Кадиров. Ол «исламшы кытайла дегендеде Кьурланы юсундан арталында бир торло билими болушук эдиле, алай эс олушканын ныйсен ишлери кьруму ам акъылбалык болмагъанлары ишлери жаны бла бьлономна чалныгилги милицияны полковниги Алик Шорос тынгылы айткъанды.

Ол билдиргенде кер, республиканы административ территорияларинда 400-ден артык участка инспектор, кечекюм демей, къоркъууу борчлары толтурадыла. Алагъа жамуат нызамны тохташдырудан башлап, амалакчылыкны ачыкларгъа, жолун кьсереге тендене кеп торлю кыйын ишни тындырырга тошеди.

Ала харкюнлюк ишлеринде халкъны, жамуат биригиюени болушукларына таяндыла. Бир къуым жылдан бир жьржьрде жамуат советле къурылгандыла, алагъа урунуу, ишлени оргналарыны ветеранлары, элени старейшларыла башчылык этедиле.

Ич иш министрни бирини орунбасары милицияны генералполковниги Михаил Сухоходский эм КъМР-де ич иш министрни милицияны генераллейтенанты Юрий Томчак Къабатыр-Малкър анычактыкылерин байрамлары бла алгъышлагандыла.

Милицияны бек иги участка инспекторлары РФ-ни МВД-сыны эм КъМР-де МВД-ны буйруларына керем саугъала алгъандыла.

КъМР-де МВД-ны пресс-службасы.

Волонтерланы саны кебееди

Волонтерла жаны бла битеруссий рейтингде Ставрополье биринчи жьрге чькьгъанды, аланы битлеуу саны бла уа Регионда алтыны чегери билгелгенди. Жаш тьли ишлери жаны бла край комитетни председатели Ольга Казакова журналистлик билдиргенге кер, быйшын озгъан ол айны ичинде ала 350 ация бардыргъанды, алагъа уа буйрукъ ала биринчи жьрге чькьгъанды.

Аны айткъанына кер, ала этген бек магъаныла ишлешен бири-Ставрополье къралл университетини студентлери «Детство на память» деген ат бла къылууу сабийлени окулханларын эм «Сажы спасибо учителю», «Пешеход» деген акцияларын айтырга болушук.

Волонтерстводо алыска регион жаш тьло политика къылай бардырыла башлагъа биринчи жьрге чькьгъанды. Андан сора да ол «Жар жаны ала» ны социалый жаны бла жарышудууа керекли затды», - алгъын школлада, тамата класслада борчуу халда урунуу практиканы бардыруучу эдиле. Эчки уа жаш адамла кеслери бардырыуу ишлери бла кьрпозторго болушукду, - дегенди Ольга Казакова.

